

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Bibliografie van Adriaan Metius

van Netten, D.H.

Published in:

Wiskunde als familiebedrijf: Menelaus Winsemius' lijkrede op Adriaan Metius (1571-1635): bezorgd, vertaald en ingeleid

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Netten, D. (2012). Bibliografie van Adriaan Metius. In A. Dijkstra, G. Jensma, D. van Netten, & P. van Tuinen (Eds.), *Wiskunde als familiebedrijf: Menelaus Winsemius' lijkrede op Adriaan Metius (1571-1635): bezorgd, vertaald en ingeleid* (pp. 204-208). (E.H. Waterbolc-reeks; No. [4]). Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Wiskunde als familiebedrijf

*Menelaus Winsemius' lijkrede op
Adriaan Metius (1571-1635)*

*Bezorgd, vertaald en ingeleid door
Arjen Dijkstra
Goffe Jensma
Djoeke van Netten
Piter van Tuinen*

GRONINGEN 2012

*Spin of Rete van het papieren astrolabium dat bij de werken van Adriaan
Metius werd verkocht. Opvallend is de tulpvorm van dit instrument.
Museum Boerhaave, BOERHf 18183*

rijksuniversiteit
groningen

De *E.H. Waterbolk-reeks* is in 2005 opgezet door de toenmalige Commissie Geschiedschrijving RuG. Zij staat momenteel onder redactie van prof.dr. K. van Berkel

Vormgeving: Cor Krüter

Productie: Cicero

Afbeelding omslag: Adriaan Metius. Professorenportret. Olieverf op hout. Onbekende artiest. Museum Martena Franeker.

Afbeelding omslag achterzijde: De astronoom. Olieverf op doek. Johannes Vermeer, 1668. Museum Het Louvre, Parijs. Op tafel ligt Metius' *Institutiones astronomicae* (1614 of 1621). Welu, James, 'Vermeer's "Astronomer"'. *Observations on an Open Book*, *The art bulletin. An illustrated quarterly*, 68-2 (1986) 263-267.

Afbeelding binnenkant achterflap: Willem Jansz. Blaeu. Papieren astrolabium, opgedragen aan Adriaan Metius. Dit astrolabium is gesneden uit papier, ingekleurd met inkt en op karton geplakt. Het instrument is gemaakt aan de hand van observaties van Tycho Brahe. Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg (SUB), Signatur: KS 189/925.

Trefwoorden: wiskunde – Neolatijn – Gouden Eeuw – universiteitsgeschiedenis – wetenschapsgeschiedenis – Friesland – Alkmaar – landmeetkunde – astronomie – zeevaartkunde – geschiedenis

© Rijksuniversiteit Groningen 2012

ISBN 978-90-367-5587-0

Redactie
WOORD VOORAF
[7]

Arjen Dijkstra en Goffe Jensma (m.m.v. Djoeke van Netten)
WISKUNDE ALS FAMILIEBEDRIJF: LEVEN EN
WERK VAN ADRIAAN METIUS (1571-1635)
[9]

Piter van Tuinen
DE LIJKREDE ALS GENRE
[55]

Menelaus Winsemius
DE LIJKREDE OP ADRIAAN METIUS
Uit het Latijn vertaald door Piter van Tuinen
[69]

GERAADPLEEGDE LITERATUUR
[197]

Djoeke van Netten
BIBLIOGRAFIE VAN ADRIAAN METIUS
[204]

BIBLIOGRAFIE VAN ADRIAAN METIUS

Djoeke van Netten

jaartal	titel	impressum [drukker en uitgever]	formaat	indeling	eventuele extra informatie over herdrukken, bewerkingen, vertalingen en convoluten
1598	<i>Doctrinae sphaericae lib. V</i>	Frankcofurti ex officina M. Zachariae Palthenij [Palthenius]	in 16°	5 delen	
1605	<i>Universae astronomiae brevis, dilucida & facilis institutio</i>	Franekerae, ex officina Aegidii Radaei, ordinum Frisiae typographi [Van den Rade]	in 8°	3 delen (met eigen titelpagina's; boek 2 en 3 gedateerd 1606)	het eerste boek is een nieuwe editie van 1598
1608	<i>Institutionum astronomicarum tomi tres</i>	Franekerae, excudebat Aegidius Radaeus, ordinum Frisiae typographus [Van den Rade]	in 8°	4 delen (met eigen titelpagina's; boek 2 en 3 gedateerd 1606)	titeluitgave van 1e drie delen van 1605
1608A	<i>Institutionum astronomicarum tomi tres</i>	Franekerae, excudebat Aegidius Radaeus, ordinum Frisiae typographus ... Exstant in officina Ioannis Ioanni [Van den Rade voor Jan Jansz]	in 8°		titeluitgave van 1608
1611	<i>Arithmeticae et geometriae practica</i>	Franekerae, excudebat Rombertus Doyema. Prostant in Officina Lugdunensi apud Elsevirium [Doyema voor Elsevier]	in 4°	2 delen arithmeticae en 2 delen geometriae	
1614	<i>Institutiones astronomicae & geographicae, fundamentale ende grondelijke onderwysinge</i>	Ghedruct tot Franeker, by Thomas Lamberts Salwarda. Voor Willem Jansz, tot Amsterdam in de Sonnewyser [Salwarda voor Blaeu; voorwerk gedrukt door Blaeu]	in 4°	4 delen	Nederlandse editie van delen van 1605
altijd in één band met 1614A
1614A	<i>Nieuwe geographische onderwysinghe</i>	Tot Franeker, by Thomas Lamberts Salwarda [Salwarda]	in 4°		Nederlandse editie van delen van 1605
meestal in één band met 1614, ook wel met 1621
1621	<i>Institutiones astronomicae & geographicae, fundamentale ende grondelijke onderwysinge</i>	't Amsterdam, by Willem Jansz, woonende op't water inde Sonnewyser [Blaeu]	in 4°	4 delen	nieuwe editie van 1614
meestal in één band met 1621A, ook wel met 1614A
1621A	<i>Nieuwe geographische onderwysinghe</i>	't Amstelredam, by Willem Jansz, op't water inde Sonnewyser [Blaeu]	in 4°		nieuwe editie van 1614A
1623	<i>Praxis nova geometrica per usum circini et regulae proportionalis</i>	Franekerae, ex officina Ulderici Dominici Balck, ordinum Frisiae & eorundem Academiae typographi. Expensis Iohannis Iansonii, bibliopol. Amstelrodami [Balck voor Janssonius]	in 4°		
1624	<i>De genuino usu utriusque globi tractatus</i>	Franekerae, excudebat Uldericus Balck, ordinum Frisiae typographus. Sumptibus Joannis Jansonii, bibliopolae Amstelodamensi [Balck voor Janssonius]	in 4°	4 delen, en vervolgens (met eigen titelpagina) 'Mensura geographica et usus globi terrestris' in 2 delen	nieuwe editie van delen van 1605; vertaald door Bernardus Schotanus

- 1625 *Arithmetica et geometria nova*
 Franekerae, excudebat Uldericus Balck, ordinum Frisiae typographus [Balck]
 in 4°
 2 delen arithmeticae en 6 delen geometriae (met eigen titelpagina's voor deel 1 en 2 samen en voor delen 3, 4, 5 en 6, deze laatste 4 gedateerd 1625)
 nieuwe editie van 1611 en 1623 (ook nieuwe delen)
- 1626 *De genuino usu utriusque globi tractatus*
 Amstelodami, apud Guiljelmum Janssonium Caesium [Blauw]
 4 delen, en vervolgens (met eigen titelpagina gedateerd 1626) 'Mensura geographica et usus globi terrestri' in 2 delen
 nieuwe editie van 1624; vertaald door Bernardus Schotanus
- 1626A *Arithmeticae libri duo et geometriae lib. VI*
 Lugd. Batavorum, ex officina Elzeviriana [Balck voor Elzevier]
 in 4°
 2 delen arithmeticae en 6 delen geometriae (met eigen titelpagina's van Balck voor deel 1 en 2 samen en voor delen 3, 4, 5 en 6, deze laatste 4 gedateerd 1625)
 titeluitgave van 1625 (zelfde zetsel)
- 1626B *Astrolabium, hoc est astrolabii utriusque accurata descriptio*
 Impensis Hen. Laurentij Bibliopolae Amstelodam. Franekerae, excudebat Uldericus Balck, ord. Frisiae & eorundem Academiae typog. [Balck voor Laurensz]
 in 8°
 nieuwe uitgebreide editie van het 2° boek van 1605
- 1626C *Maet-constigh liniael, ofte proportionalen ry ende platten passer*
 Ghedruct tot Franeker, by Ulderick Balck, boekdrucker ordinariis der E.E. Heeren Staten van Frieslandt. Men vintse te koop tot Leyden, by Bonaventura ende Abraham Elzevier [Balck voor Elzevier]
 in 4°
 3 delen, en vervolgens (met eigen titelpagina gedateerd 1626) 'Fortificatie ofte sterckten-bouwinghe'
 Nederlandse editie van 1625 en van 1623; in het Nederlands vertaald door Petrus Baardt
- 1626D *Astronomiae brevis, dilucida et facilis institutio*
 Impensis Hen. Laurentij Bibliopolae Amstelodam. Franekerae, excudebat Uldericus Balck, ord. Frisiae & eorundem academiae typog. [Balck voor Laurensz]
 in 8°
 in 5 delen
 titeluitgave van 1608
- 1627 *Fundamentale onderwysinghe aengaende de fabrica ende het veelvoudigh ghebruyck van het astrolabium*
 Voor Hendrick Louwerens boeckvercooper tot Amsterdam. Tot Franeker, ghedruckt by Ulderick Balck, geordineerde boeckdrucker der E.H.H. Staten van Frieslandt [Balck voor Laurensz]
 in 4°
 3 delen (met eigen titelpagina gedateerd 1627 voor deel 2 en 3)
 Nederlandse editie van 1626B
- 1627A *Eeuwighe handt-calendier*
 Tot Amsterdam, by Jan Jansz boeckvercooper op't Water, in de pas-caert [Balck voor Janssonius]
 in 8°
- 1627B *Tafelen van de declinatie des sons ende eenigher der sterren*
 Ghedruckt tot Franeker, by Ulderick Balck, voor Jan Jansz boeckvercooper, woonende inde Pascaert opt Water tot Amsterdam [Balck voor Janssonius]
 in 8°
- 1628 *Eeuwighe handt-calendier*
 Tot Rotterdam, by Jan van Waesberghe, op de Koorenmarckt [Van Waesberghe]
 in 8°
 roofofdruck van 1627A en 1627B
- 1631 *Primum mobile*
 Amstelodami, apud Ioannem Janssonium [Balck voor Janssonius]
 in 4°
 4 delen (met eigen titelpagina's van Balck voor delen 2, 3 en 4, deel 3 gedateerd 1631; ook een eigen titelpagina voor lib. 5 van deel 1 gedateerd 1630)
 nieuwe editie van 1605 en 1626B
- 1632 *Astronomische ende geographische onderwysinghe*
 Tot Amsterdam, by Hendrick Lauwerensz, boeckvercooper op't Water, in't Schrijf-boeck [Balck voor Laurensz]
 in 4°
 5 delen (met eigen titelpagina's van Balck voor delen 2, 3, 4 en 5 gedateerd 1632)
 nieuwe editie van 1614
- 1632A *Nieuwe astronomische ende geographische onderwysinghe*
 Gedrukt bij Ulderick Balck, Ordinariis drucker van Frieslandt [Balck]
 in 4°
 5 delen (met eigen titelpagina's gedateerd 1632)
 titeluitgave van 1632 (zelfde zetsel; opdracht en privilege ontbreken)

- 1632B *Astrolabii particularis et catholici descriptio*
 Amsterdami, apud Guilielmum Blaeu [Blaeu]
 in 4°
 3 delen
 nieuwe editie van 1626B, als tomus secundus opgenomen in 1633
 (zelfde zetsel, andere titelpagina)
- 1633 *Primum mobile*
 Amsterdami, apud Guilielmum Blaeu [Blaeu]
 in 4°
 4 delen (met eigen titelpagina's gedateerd 1632)
 nieuwe editie van 1631, bewerkt door Willem Jansz Blaeu
 altijd in één band met 1633A
- 1633A *De theoria et motu solis*
 Amsterdami, ex typographia Guilielmi Blaeu [Blaeu]
 in 4°
 nieuwe editie van een deel van 1605, bewerkt door Willem Jansz Blaeu
 altijd in één band met 1633
- 1633B *Manuale arithmeticae & geometriae practicae*
 Tot Franeker, ghedruckt by Ulderick Balck, ordinaris landschaps
 boeckdrucker [Balck]
 in 8°
 3 delen
 Nederlandse editie van delen van 1611, 1625 en 1626C
- 1634 *Manuale arithmeticae & geometriae practicae*
 Tot Amsterdam, by Henderick Laurentsz, boeckvercooper op't Water,
 int Schrijf-boeck [Balck voor Laurentsz]
 in 8°
 3 delen
 titeluitgave van 1633B (zelfde zetsel, met extra voorwoord)
- 1640 *Arithmeticae libri duo et geometriae libri VI*
 Lugduni Batavorum, sumptibus Bonaventurae & Abrahami
 Elseviriorum [Balck voor Elsevier]
 in 4°
 2 delen arithmeticae en 6 delen geometriae (met eigen titelpagina's
 van Balck voor deel 1 en 2 samen en voor delen 3, 4, 5 en 6 gedateerd
 1640)
 nieuwe editie van 1625, bewerkt door Bernardus Fullenius
- 1646 *Manuale arithmeticae et geometriae practicae*
 Tot Franeker, gedrukt by Ulderick Balck, ordinaris landschaps ende
 academie boeckedrucker [Balck]
 in 8°
 3 delen